

1929

Nr 145—147.

Utkom från trycket
den 19 juni 1929.

Nr 145.

(Rubrik och datum kungöras från predikstolen.)

Lag om skiljemän;

given Stockholms slott den 14 juni 1929.

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer:

Skiljeavtalet.

1 §.

Fråga av tvistemåls beskaffenhet, varom förlikning kan träffas, så ock fråga om ersättning för skada på grund av brott må, då tvist härom uppstått, genom avtal mellan parterna hänskjutas till avgörande av en eller flera skiljemän. Skiljeavtal om sådan fråga kan ock avse framtida tvist, härflytande av visst rättsförhållande, som angives i avtalet.

Skiljemän må ej upptaga fråga, varom rättegång eller lagsökning pågår, dock att rättegång ej hindrar skiljemannaförfarande, där anmälan om målets nedläggande skett hos rättens ordförande.

2 §.

Slutes skiljeavtal utan förbehåll om rätt för parterna att klandra skiljedomen, skola de anses hava utfäst sig att åtnöjas med densamma.

Denna lag äger icke tillämpning å skiljeavtal, som innefattar förbehåll om rätt för parterna att klandra skiljedomen.

3 §.

Har, sedan yrkande framställts om skiljeavtals tillämpning, part bestritt yrkandet, eller har part, som skolat välja skiljeman, ej fullgjort vad honom i sådant avseende åligger, och vill motparten, hellre än att vidare påkalla skiljedom i tvisten, utföra sin talan vid domstol, må skiljeavtalet ej utgöra hinder för tvistens prövning vid domstol.

4 §.

Ej må gentemot part, som har hemvist utom riket och ej skulle, i tvist av den art varom fråga är, kunna sökas vid svensk domstol, skiljemannaförfarande enligt denna lag inledas, med mindre avtalet innebär, att förfarandet skall äga rum här i riket, eller parten eljest därtill samtycker.

Skiljemännen och huru de utses.

5 §.

Emot skiljeman gälle dessa jäv:

1. om han är omyndig;
2. om han blivit dömd ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmåles, eller om han blivit dömd ovärdig att föra annans talan inför rätta;

¹ Riksdagens skrivelse 1929: 211.

3. om han såsom domare eller eljest å tjänstens vägnar prövat den fråga, varom skiljedom äskas, om han vittnat i saken eller yttrat sig såsom sakkunnig i tvistefrågan, om han eller någon, som till honom är i den skyldskap eller det svågerlag, som utgör jäv mot domare, äger del i saken eller kan därav vänta synnerlig nytta eller skada, eller om han är part i en lika sak;

4. om han är med part i den skyldskap eller det svågerlag, som utgör jäv mot domare, om han är parts vederdeloman eller uppenbara ovän, om han av någondera parten åtnjuter lön eller underhåll, om han lyder under någondera partens förmanskap, om han varit part behjälplig att förbereda eller utföra hans talan i saken eller om han mottagit eller betingat sig ersättning i stri mot vad i 23 § stadgas;

5. om eljest särskild omständighet föreligger, som är ägnad att minska förtroendet till hans opartiskhet; samt

6. om mot uppdragets utförande för honom möter hinder, som kan antagas bliva långvarigt.

Den, som åtnjuter lön eller underhåll av kronan, vare ej på grund därav jävig såsom skiljeman i sak, däri kronan är part, såvida han icke är anställd hos eller under den myndighet, vars verksamhet saken angår.

Söker någon sak med skiljeman eller tillfogar honom något med ord eller gärning i uppsåt att därmed göra honom jävig, skall det ej räknas för jäv.

6 §.

Hava parterna ej enats om skiljemännen och ej heller överenskommit, till vilket antal och på vad sätt de böra utses, skola skiljemännen vara tre, av vilka vardera parten väljer en och de sålunda valda tillkalla den tredje.

7 §.

Skola parterna var för sig välja skiljemän, och har endera parten skriftligen underrättat motparten om sitt val, vare denne, där ej annorlunda är överenskommet, pliktig att inom fjorton dagar lämna den andra parten skriftlig underrättelse om sitt val av skiljeman.

Part, som lämnat motparten underrättelse om sitt val av skiljeman, må ej utan motpartens medgivande återkalla valet.

8 §.

Fullgör ej part, som skall välja skiljeman, vad honom i sådant avseende åligger, eller kunna, i det fall att skiljeman skall utses av andra skiljemän, dessa ej ena sig om valet, skall, såvitt ej parterna annorlunda överenskommit, skiljeman på parts ansökan utses av överexekutor.

Skall skiljeman väljas av annan än part eller skiljemän, men underlåter denne att inom skälig tid förrätta valet, vare, om ej annat av parterna bestämts, skiljeavtalet förfallet, såvitt gäller den tvist, varom fråga är.

9 §.

Har någon, som blivit genom skiljeavtalet utsedd till skiljeman, avlidit, vare avtalet förfallet, där ej parterna annorlunda överenskommit. Har skiljeman, som utsetts på sätt nu nämnts, av sagt sig uppdraget, eller varder han av jäv eller annan anledning hindrad att fullgöra det, vare lag samma i avseende på den tvist, som är i fråga.

10 §.

Om skiljeman, som ej är nämnt i skiljeavtalet, avgår, skall, såvitt ej parterna bestämt annorlunda, överexekutor på parts ansökan utse annan skiljeman.

Hade skiljemannen avlidit, eller berodde hans avgång av jäv eller laga förfall, som uppkommit efter valet, välje dock, därest ej annat är av parterna bestämt, den eller de, som utsett skiljemannen, annan i hans ställe; och gälle om sådant val i tillämpliga delar vad i 7 § är stadgat.

Befattar sig skiljeman, som ej är nämnd i skiljeavtalet, icke med arbetet på sätt för dess vederbörliga fortgång kräves, skall han på parts ansökan av överexekutor skiljas från uppdraget och, därest ej annat av parterna bestämts, annan av överexekutor förordnas i hans ställe.

Förfarandet.

11 §.

Tillämpning av skiljeavtal må påkallas av envar av parterna.

Avser skiljeavtalet uppkommen tvist men är det icke skriftligen upprättat med tydligt angivande av tvistefrågan, eller avser avtalet framtida tvist, skall den, som påkallar dess tillämpning, skriftligen meddela motparten uppgift på den eller de frågor, varom skiljedom äskas. Utan hinder av vad nu sagts må skiljemännen upptaga fråga, om vars hänskjutande till skiljemännen parterna inför dem enats.

12 §.

I skiljenämnd, som består av flera ledamöter, skall en av dem föra ordet. Ordförande vare, i brist på annat åsämjande, skiljeman, som tillkallats av andra skiljemän eller av överexekutor förordnats i sådan skiljemans ställe.

Ordföranden har att bestämma lämplig ort och tid för skiljemännens sammanträde, ombesörja kallelser och andra expeditionsgöromål samt leda förhandlingen.

13 §.

Under iakttagande av nedan givna bestämmelser om förfarandet hava skiljemännen att, i den mån hinder ej möter, tillämpa vad parterna därom må hava föreskrivit och att i övrigt handlägga saken opartiskt, ändamålsenligt och skyndsamt.

14 §.

Skiljemännen skola bereda parterna erforderlig tillgång att muntligen eller skriftligen utföra sin talan. Underlåter part utan giltigt förhinder att begagna sig härav, äga skiljemännen avgöra tvisten på föreliggande utredning

15 §.

Om parterna ej annorlunda bestämma, äga skiljemännen vidtaga åtgärder för utredningens främjande såsom att anmoda part eller sakkunnig eller annan att infinna sig för att höras i saken eller uppmana part eller annan, som innehar skriftligt bevis, att hålla det till handa. Skiljemännen äga ej stadga vite eller eljest använda tvångsmedel, ej heller upptaga ed.

Vill part, att vittne eller sakkunnig skall höras inför domstol, göre ansökan därom hos den allmänna underrätt, inom vars område vittnet eller den sakkunnige vistas. Hava skiljemännen prövat åtgärden nödig, och tillhandahålles erforderlig utredning till ledning för förhöret, skall rätten anställa förhör, därest laga hinder ej möter; och skall om sådant förhör i tillämpliga delar gälla, vad som är stadgat om vittnesförhör, som i rättegång hålles vid annan domstol än den, där rättegången är anhängig.

16 §.

Samtliga skiljemän skola deltaga i tvists avgörande. Uppkomma mellan dem olika meningar, gälle, såvitt ej annat är bestämt av parterna, den mening, om vilken mer än halva antalet av skiljemännen förenar sig. Är ej flertalet bland skiljemännen ense angående fråga, som blivit överlämnad till deras prövning, vare i avseende därå skiljeavtalet förfallet, där ej parterna annorledes överenskommit.

17 §.

Skiljedom skall avfattas skriftligen och undertecknas av skiljemännen.

Skiljemännen böra i skiljedomen ange ort och dag för meddelandet samt

så snart ske kan och senast omedelbart efter skiljedomens meddelande under-
rätta parterna, när och var den hålles till handa.

18 §.

Parterna äga bestämma viss tid, inom vilken skiljedom skall meddelas. Är
ej skiljedomen meddelad inom denna tid, vare skiljeavtalet förfallet med av-
seende å den tvist, som överlämnats till skiljemännens prövning.

Hava parterna ej föreskrivit tid för skiljedoms meddelande, skall skilje-
domen meddelas inom sex månader räknade från den dag, då skiljeavtalet
slöts, eller, där skiljeavtalet avser framtida tvist eller ej är skriftligen upp-
rättat med tydligt angivande av tvistefrågan, från den dag, då dess tillämp-
ning påkallades i den ordning, som i 11 § sägs; dock skall, därest tvist om
skiljeavtalets giltighet eller tillämplighet inom nämnda tid varder anhängig-
gjord vid domstol, tiden för skiljedoms meddelande räknas från den dag, då
sådan tvist blivit slutligen avgjord. Överexekutor må likväl, när särskilt
skäl därtill är, på ansökan av part medgiva förlängning av den i detta stycke
bestämda tiden, dock icke, utan synnerlig anledning, med mera än samman-
lagt sex månader. Skiljeavtalet vare i avseende å den ifrågakomna tvisten
förfallet vid den fastställda tidens utgång, där ej dessförinnan antingen med-
delats skiljedom eller rörande tidens förlängning gjorts ansökan, som bifalles
av överexekutor.

19 §.

Hava i saken framställt flera yrkanden, må skiljemännen, där det kan ske
utan förfång för part, giva dom över något eller några av dem, ändå att för-
handlingen angående de övriga icke avslutats. Likaledes må skiljemännen,
där part till viss del medgivit ett yrkande, giva särskild dom över vad som
medgivits.

Skiljedoms ogiltighet och klander å skiljedom.

20 §.

Skiljedom är ogill:

1. om ej giltigt skiljeavtal förelegat;
2. om skiljedomen ej är avfattad skriftligen och undertecknad av skilje-
männen; eller
3. i den mån skiljemännen dömt angående fråga, som ej enligt lag må
skjutas under skiljemän, eller om, då domen meddelades, mot skiljemanna-
förfarandet förelåg sådant hinder, varom sägs i 1 § andra stycket.
Saknas skiljemans underskrift, föranleder detta dock icke domens ogiltighet,
om den är undertecknad av de flesta skiljemännen och dessa å domen intygat,
att den, vilkens underskrift saknas, deltagit i tvistens avgörande.
Är domen ogill i någon del och kan den av sådan anledning ej verkställas
i övrigt, vare den ogill i allo.

21 §.

- På parts talan skall skiljedom av domstol hävas:
1. i den mån skiljemännen överskridit sitt uppdrag eller meddelat dom efter
utgången av den därför bestämda tiden;
 2. om skiljemännen dömt i fall, där skiljemannaförfarandet ej bort äga rum
här i riket;
 3. om skiljeman var jävig eller ej utsedd i behörig ordning; eller
 4. om, utan partens förvällande, i avseende på ärendets behandling före-
lupit annat fel, som med sannolikhet kan antagas hava inverkat på utgången.
Fel, som nu sagts, må icke av part göras gällande, där han genom att utan
gensaga inlåta sig på förhandling eller annorledes bör anses hava avstått
från att åberopa felet.

Klander skall instämmas inom sextio dagar från det parten fått del av skiljedomen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Försitter parten denna tid, är hans rätt att klandra domen förverkad.

22 §.

Finner överexekutor skiljedom så mörk, att verkställighet ej kan meddelas därå, utgör skiljedomen ej hinder för part att till domstol instämma den fråga, skiljemännen sålunda prövat.

Skiljedomskostnaderna.

23 §.

Skiljeman må ej av part mottaga eller betinga sig ersättning, med mindre lika förmån tillkommer honom från andra parten. Avtal, som häremot strider, vare ej gällande; och vare skiljeman skyldig återbära vad han obehörigen mottagit.

Har giltig uppgörelse ej träffats om skiljemännens ersättning, skola parterna, en för alla och alla för en, gälda skiljemännen skäligen ersättning för deras arbete och omkostnader. Om annat icke överenskommits mellan parterna och skiljemännen, äga skiljemännen i slutlig skiljedom fastställa ersättningens belopp särskilt för varje skiljeman och ålägga parterna betalningskyldighet härför.

Ej må skiljemän hålla domen inne i avbidan därå att ersättning till dem gäldas.

24 §.

Om parterna ej annorledes överenskommit, äga skiljemännen på yrkande av någondera parten pröva, huruvida och i vad mån motparten skall gottgöra parten honom åliggande ersättning till skiljemännen och övriga kostnader å förfarandet.

25 §.

Nöjes ej part åt skiljemännens beslut angående dem tillkommande ersättning, må han draga frågan under domstols prövning, såframt han instämmer sin talan inom sextio dagar från det han fick del av skiljedomen. Enabanda rätt tillkommer skiljeman, i vad angår av honom framställt ersättningsanspråk; dock att tiden, inom vilken sådan talan må instämmas, skall räknas från skiljedomens meddelande. I skiljedomen skall lämnas tydlig hänvisning om vad part, som vill föra talan mot beslutet, har att iakttaga.

Särskilda bestämmelser.

26 §.

Rätt domstol vare i mål, som avses i 21 §, den allmänna underrätt, varunder svaranden lyder i tvistemål, som rör hans person, och i mål, varom förmäles i 25 §, domstolen i den ort, där skiljedomen meddelats. Finnes ej behörig domstol efter vad nu är sagt, upptages målet av Stockholms rådstuvurätt.

Ansökningsärenden enligt 8, 10 och 18 §§ upptagas av överexekutor i den ort, där endera parten har sitt hemvist. Har enahanda ansökan gjorts hos mer än en överexekutor, vare den överexekutor behörig, hos vilken ansökan först gjordes, och beslut, som av annan överexekutor meddelas, ogilt. Ansökan må ej bifallas, med mindre sökandens motpart lämnats tillfälle att yttra sig. Avser ansökan skiljemans skiljande från uppdraget, bör jämväl skiljemannen höras.

Mot överexekutors beslut, varigenom skiljeman blivit utsedd eller skild från uppdraget eller fråga om förlängning av tiden för skiljedoms meddelande avgjorts, må klagan ej föras.

27 §.

Är i lag stadgat, att parts talan skall anhängiggöras inom viss tid, har parten, därest enligt skiljeavtal hans talan skall prövas av skiljemän, att inom den stadgade tiden på sätt i 11 § sägs påkalla skiljeavtalets tillämpning.

Möter sedermera mot erhållande av laga skiljedom hinder, som ej beror av parten, vare hans rätt förvarad, om han instämmer sin talan till domstol inom sextio dagar, räknade från det hindret blev honom kunnigt eller, om skiljedomen blivit efter klander hävd, från det dom härom vunnit laga kraft. Lika med hinder, varom nu sagts, skall auses sådant förfarande av motparten, varom förmåles i 3 §.

28 §.

I fråga om tillämpande av utländskt skiljeavtal och utländsk skiljedom lände till efterrättelse vad i sådant hänseende finnes särskilt föreskrivet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1929 men äger ej utan parternas medgivande tillämpning å skiljeavtal, som slutits dessförinnan.

Genom denna lag upphäves lagen den 28 oktober 1887 (nr 83 s. 1) om skiljemän, och skall, där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till 1887 års lag, nya lagen i stället tillämpas.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 14 juni 1929.

GUSTAF.

(L. S.)

(Justitiedepartementet.)

GEORG BISSMARK.

Nr 146.

Lag

om ändrad lydelse av 46 § utsökningslagen;

given Stockholms slott den 14 juni 1929.

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna, att 46 § utsökningslagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

46 §.

Vill någon erhålla verkställighet å skiljedom, söke det hos överexekutor. Sådan ansökan må ej bifallas, utan att tillfälle att svara därå blivit lämnat den, mot vilken verkställigheten sökes.

Sökes verkställigheten av part, förordne överexekutor därom, såframt icke skiljeavtalet innefattar förbehåll om rätt för parterna att klandra skiljedomen eller någon omständighet förekommer, på grund varav skiljedomen är ogill ändå att talan mot densamma icke föres, eller motparten gör sannolikt, att domen jämlikt 21 § i lagen om skiljemän kan varda på hans talan av domstolen hävd. Söker skiljeman verkställighet å skiljedom i vad part ålagts att gälda honom ersättning, förordne överexekutor därom, såframt tid för parts talan mot skiljedomen i denna del gått till ända och sådan talan ej visas vara

¹ Riksdagens skrivelse 1929: 211.

